

Η συνάντηση της ορθόδοξης θρησκευτικής τέχνης με τα ευρωπαϊκά καλλιτεχνικά ρεύματα των αρχών του 20ου αιώνα στα έργα του Κόρδη είναι ανατρεπτική, καθώς επαναφέρει δυναμικά την έννοια της αφαίρεσης στη βυζαντινή ζωγραφική απομακρύνοντας κάθε νατουραλιστικό στοιχείο. Με τον τρόπο αυτό, ο καλλιτέχνης κοινωνεί στον θεατή την συγκλονιστική και ασύλληπτη λογικά εμπειρία της θεοφάνειας και της ανατρεπτικής δύναμης του θείου φωτός ως αποτέλεσμα της καθημερινής άσκησης, της προσευχής και του μοναστικού ενάρετου βίου. Η καλλιτεχνική ανατροφοδότηση της βυζαντινής αγιογραφίας με την αφαιρετική δύναμη των χρωμάτων και των σχημάτων αποκαθιστά και φανερώνει τον μυστηριακό της χαρακτήρα μακριά από τη φαινομενική πραγματικότητα και τους κανόνες της. Έτσι, ο Γεώργιος Κόρδης μοιάζει να αποτρέπει, μέσα από την τέχνη του, έναν φόρο τιμής στους πρωτοπόρους καλλιτέχνες του μοντερνισμού όπως τον Georges Rouault ή τον Henri Matisse, η συμβολή των οποίων στην επανεκτίμηση της βυζαντινής ζωγραφικής στην Ευρώπη ήταν τεράστια, καθώς σε αυτήν αναζήτησαν μια νέα καλλιτεχνική γλώσσα ενάντια στον κρατούντα ορθολογισμό του Διαφωτισμού και τον συντηρητικό ρεαλισμό.

Στο έργο του Γιώργου Κόρδη αποτυπώνεται η πιθανότερη, κατά τη γνώμη μου, εξέλιξη της Βυζαντινής αγιογραφίας, αν δεν γνώριζε το 1453 την βίαιη και απότομη διακοπή του θεσμικού της φορέα: μία θρησκευτική "μετασυσχεματική" τέχνη που θα οδηγούσε στην αναίρεση της ίδιας της μορφής, επιταχύνοντας τον μοντερνισμό κατά μισή χιλιετηρίδα.

Θανάσης Σέμογλου

Καθηγητής Βυζαντινής αρχαιολογίας & τέχνης

Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας

Α.Π.Θ.